

Csodafüű-szarvas Ordasi Péter:
Csodafüű-szarvas,
 Napkút Kiadó, 2019.

„miért a végét nem lelő idő?
 vagy vedd példának a piciny fűszálat:
 miért nő a fű, hogyha majd leszáradsz?
 miért szárad le, hogyha újra nő?”

(Babits: *Esti kérdés*)

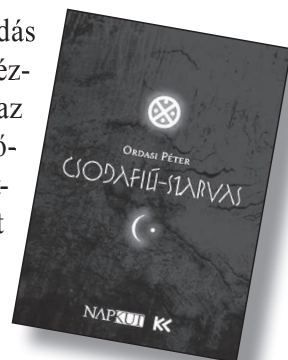
Emlékszem arra a különös pillanatra, ami egy spanyolországi kórusverseny nézőterén ért. Feltehetőleg egyedüli magyarként ültem ott, nézve a színpadon egymást váltó, versengő együttesek sorát. Egyszer csak egy magyar kórus jelent meg, aki Kocsár Miklós *Csodafüű-szarvasát* énekelte. Nem volt katartikus előadás, de a mellettem ülő spanyol hölgy mozdulata örökre az emlékezetembe vésődött, ahogy bekarikázta a műsorfüzetben ezt a művet. Igazat adtam neki. Az egész délutáni repertoárból ez volt az egyetlen, amiért érdemes volt beülni a nézőtérre. Ez volt A Mű. Régóta ismertem a darabot, sokszor énekeltem vagy vezényeltem, de a mellettem ülő idegen akkor hallotta először. Még csak nem is értette a szövegét. Mégis megérezte, hogy erre oda kell figyelni. Nagyon büszke voltam. A mű dicsőségét kicsit magaménak éreztem. Magyar vagyok, s egy magyar mű kapta ezt a piciny, mégis mindent jelentő elismerést. Sokat gondolkodtam azon, vajon őt mi indította arra, hogy megjelölje, hogy kivételesnek érezze ezt a darabot. Hol van a zsenialitás titkának a nyitja?

Ordasi Péter karnagy, zenetanár vette a fáradságot, hogy utánajárjon ennek a titoknak. Hogy lemerüljön a darab rejtelseibe, hogy sorra vegye a titokzatos ajtókat, amelyek mögött ez a delejes erő rejtőzik, amely a világ minden táján első hallásra megmozdítja a hallgató lelkét.

Végre egy könyv, amely rávilágít ennek a zseniális szerzőnek a munkásságára! Mert Kocsár Miklós olyan művész, akinek az alkotásai messze többek hangok és harmóniák szépen csengő sorozatánál.

Persze Ordasi Péter is tisztában van azzal, hogy a *Csodafüű-szarvas* csak a jéghegy csúcsa. Így természetesen könyve bepillantást enged az olvasónak – hacsak az életműből kiragadott egy-egy példával is (*Tűz, te gyönyörű, Tűzciterák, Mégis mondom Dámon*) – Kocsár egész zeneszerzői világának alakulásába. A könyv elején bemutatott darabok elemzése tudatosságra, átgondolt formatervezésre, végletekig csiszolt tökéletességre világítanak rá, bevezetve ben-

nünket a zenei alkotó gondolkodás rejtett dimenzióiba. A Kocsár-kéjegy gondolatának felvillantása az életművet már egy még tágabb nézőpontból láttatja. Izgalmas végigkövetni az alkotói pálya több évtizedét egy piciny motívum használatának tükrében. Ehhez kapcsolható a könyv egyik hasznos függeléke:

a Kocsár-kórusművek hiánytalan jegyzéke. A Kocsárral folytatott beszélgetésekből és az analitikus értekezésekből aztán összeáll a kép a szövegválasztás problémájától kezdve a hangnemek, hangrendszerek, hangsorok formaalkotó szerepén át a végső, átfogó értelem megteremtésének nehézségéig.

A dolgozat központi gondolata bevallottan a *Csodafüű-szarvas* elemzése. Egy népi regösének, Nagy László verse, Kocsár kórusműve és Páll Antal népi iparművész szarvasos tányérja elképesztő párhuzamokat mutat. Ordasi Péter – alapos kutatómunkával a háta mögött – aprólékos gonddal szövögeti az elemzés szálait, a szöveg, a zene és a mögöttük húzódo mitikus hagyomány jelentésrétegeinek kapcsolatát kibontó gondolatokat. Rá kell ébrednünk, milyen komplex, univerzális a nyelv, amelyen Kocsár a Nagy László-feldolgozását meséli. Rá kell eszmélnünk a nagy összefüggésekre, a magyar népi hagyományokban őrzött, örök igazságokra, melyek talányát a költő a verselő művészet fátylai mögé rejtve sejteti velünk, és amelyeknek pontos olvasata a zenei megfogalmazás. Hidegletlős érzés az Ordasi szavai által megvilágított zenei törvényszerűségek közt megtalálni az analógiákat, amelyek a zenét, a verset és a világ működésének nagy titkait magyarázzák.

Mivégre vagyunk itt a világon, mákszemnyi életünk értelme az örök körforgásban vajon mennyit ér? Az élet nagy misztériuma, a létezés mulandósága és mégis örökkévalósága minden gondolkodó ember örök kérdése. Babits az *Esti kérdésben* a parányi fűszál metaforájába rejtje a teremtés nagy talányát, de a kérdés ugyanaz, mint a Nagy László-féle *Csodafüű-szarvasban* felépített világmindenség-ábrázolatban. Akár így, akár úgy szembesülünk az örök talánnyal, mindenképp hat ránk, továbbgondolásra sarkall. Túl a szakzenész érdeklődésén a létről való elmélkedésnek útján jelent újabb kapaszkodót ez a könyv. Ezért megkerülhetetlen.

Szabó Soma